

Postanowienie z dnia 28 września 2004 r.

II UZ 43/04

Dwukrotne wysłanie i awizowanie przesyłki zawierającej odpis wyroku z uzasadnieniem stanowi spełnienie wymagania skuteczności doręczenia określonego w art. 139 § 1 k.p.c.

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski, Sędziowie SN: Katarzyna Gonera (sprawozdawca), Barbara Wagner.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 września 2004 r. sprawy z wniosku Edwarda K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w W. o przedłużenie okresu zasiłkowego, na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 września 2003 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie wyrokiem z 17 kwietnia 2002 r. [...] oddalił odwołanie Edwarda K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w W. z dnia 10 kwietnia 2001 r., odmawiającej ubezpieczonemu przedłużenia okresu wypłaty zasiłku chorobowego ponad 180 dni.

Apelację od tego wyroku, nazwaną „zażaleniem”, wniósł ubezpieczony.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie postanowieniem z 10 września 2003 r. [...] odrzucił apelację Edwarda K..

Sąd Apelacyjny podniósł, że zgodnie z art. 369 § 1 k.p.c. apelację wnosi się do Sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem. Tymczasem, z akt sprawy wynika, że Edward K. w ustawowym terminie zażądał doręczenia uzasadnienia wyroku. Odpis wyroku z uzasadnieniem został wysłany na adres ubezpieczonego wskazany w odwołaniu, na który to adres już wcześniej kierowano korespondencję sądową. Listo-

nosz nie doręczył przesyłki w dniu 10 czerwca 2002 r., gdyż mieszkanie było zamknięte. Pozostawił natomiast w skrzynce listowej zawiadomienie (awizo) o możliwości odbioru przesyłki w Urzędzie Pocztowym nr 50 w W. w terminie siedmiu dni. Przesyłka w powyższym terminie nie została odebrana, wobec czego 18 czerwca 2002 r. placówka pocztowa odesłała ją Sądowi Okręgowemu. Sąd ten 20 czerwca 2002 r. ponownie wysłał na ten sam adres przesyłkę zawierającą odpis wyroku z uzasadnieniem. W dniu 24 czerwca 2002 r. listonosz znowu nie doręczył przesyłki, pozostawiając jednocześnie w skrzynce pocztowej awizo. Z uwagi na niepodjęcie przesyłki w terminie siedmiu dni została ona odesłana Sądowi Okręgowemu. Sąd Okręgowy po raz trzeci wysłał do ubezpieczonego na ten sam adres przesyłkę zawierającą odpis wyroku z uzasadnieniem. Przesyłka została awizowana 11 lipca 2002 r., a 18 lipca 2002 r. Edward K. odebrał ją na poczcie. Apelację ubezpieczony złożył w Biurze Podawczym Sądu Okręgowego 1 sierpnia 2002 r.

Sąd Apelacyjny podniósł, iż zgodnie z art. 139 § 1 k.p.c. w razie niemożności doręczenia pisma adresatowi, należy je złożyć w urzędzie pocztowym, a zawiadomienie o tym umieścić na drzwiach mieszkania adresata lub w skrzynce pocztowej. Szczegółowy tryb doręczania pism sądowych przez pocztę w takiej sytuacji określa § 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym (Dz.U. Nr 62, poz. 697 ze zm.), wydane na podstawie art. 131 § 2 k.p.c. Sąd zwrócił uwagę, że ustęp trzeci tego paragrafu w brzmieniu obowiązującym w okresie istotnym dla niniejszego postępowania, został uznany przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 17 września 2002 r. (SK. 35/01) za niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji w zakresie, w jakim ustanawiał tylko siedmiodniowy termin przechowywania w pocztowej placówce oddawczej przesyłek w postaci pism sądowych, tym samym uniemożliwiając powtórne zawiadomienie adresata o piśmie. Przepis ten utracił moc z dniem 31 marca 2003 r., a od 1 kwietnia 2003 r. obowiązuje w nowym brzmieniu, uwzględniającym stanowisko zawarte w wyroku Trybunału Konstytucyjnego. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny zgodził się ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w postanowieniu z dnia 7 grudnia 2000 r. (III ZP 27/00, OSNAPiUS 2001 nr 10, poz. 331), że akt normatywny uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją nie powinien być w brzmieniu niekonstytucyjnym stosowany przez Sąd w odniesieniu do stanów faktycznych sprzed ogłoszenia orzeczenia Trybunału. W niniejszej sprawie realizacja konstytucyjnej zasady prawa do sądu wyma-

gała, po bezskutecznym upływie siedmiodniowego terminu na odebranie przesyłki, ponownego jej wysłania na ten sam adres, aby w nowym siedmiodniowym terminie adresat mógł odebrać pismo. Tego rodzaju tryb został w niniejszej sprawie zastosowany, gdyż Sąd Okręgowy ponownie wysłał ubezpieczonemu odpis wyroku z uzasadnieniem. Interpretując w zgodzie z powołanym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego przepis § 9 ust. 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym w poprzednim brzmieniu, Sąd stwierdził, że nadanie po raz trzeci tej samej przesyłki na ten sam adres było niewątpliwie zbędne.

Sąd zauważył, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, datą doręczenia stronie pisma sądowego w trybie art. 139 § 1 k.p.c. jest dzień, w którym bezskutecznie upłynął termin odbioru przesyłki prawidłowo złożonej w placówce pocztowej (por. postanowienie SN z 10 sierpnia 2000 r., IV CKN 1026/00, OSNC 2001 nr 1, poz.16). W niniejszej sprawie datą doręczenia Edwardowi K. w trybie art. 139 § 1 k.p.c. odpisu zaskarżonego wyroku z uzasadnieniem był 1 lipca 2002 r., czyli dzień, w którym upłynął siedmiodniowy termin odbioru przesyłki po jej ponownym wysłaniu i awizowaniu. Według Sądu, od tej daty należy liczyć termin do wniesienia apelacji od wyroku, który zgodnie z art. 369 § 1 jest dwutygodniowy. W związku z tym termin do wniesienia środka odwoławczego upłynął 15 lipca 2002 r., co według Sądu oznacza, że Edward K. wniósł apelację po terminie.

Zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego wniósł ubezpieczony. W zażaleniu zarzucił sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału poprzez bezzasadne przyjęcie, że datą skutecznego doręczenia ubezpieczonemu odpisu zaskarżonego postanowienia był dzień 1 lipca 2002 r., w sytuacji gdy na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie nie sposób jednoznacznie określić, że powyższe pismo było na poczcie prawidłowo złożone i odesłane dopiero po upływie siedmiodniowego terminu, wobec niemożności określenia daty jego odesłania, zamiast prawidłowego przyjęcia, że w tej sytuacji skuteczne doręczenie nastąpiło dopiero w dniu 18 lipca 2002 r.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie powyższego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie. Skarżący nie kwestionuje zawartego w zaskarżonym postanowieniu poglądu Sądu Apelacyjnego, że ponowne (powtórne) wysłanie i awizowanie przesyłki zawierającej odpis wyroku Sądu Okręgowego z uzasadnieniem stanowiło wystarczające spełnienie wymagań dotyczących doręczania pism sądowych przez pocztę, zapewniając realizację konstytucyjnej zasady prawa do sądu oraz wystarczające respektowanie skutków wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 września 2002 r., SK 35/01 (OTK - A 2002 nr 5, poz. 60), stwierdzającego niezgodność z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP przepisu § 9 ust. 3 powołanego wyżej rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym, w zakresie, w jakim ustanawiał on tylko siedmiodniowy termin przechowywania w pocztowej placówce oddawczej przesyłek - pism sądowych, a tym samym uniemożliwiał powtórne zawiadomienie adresata o tym piśmie. Rozważania Sądu Apelacyjnego w tej materii są prawidłowe i Sąd Najwyższy je podziela.

Skarżący twierdzi natomiast, że ponowne (powtórne) wysłanie i awizowanie przesyłki zawierającej odpis wyroku Sądu Okręgowego z uzasadnieniem było nieskuteczne - jako niezgodne z art. 139 § 1 k.p.c. - ponieważ nie wiadomo, z jaką datą zostało zwrócone przez pocztę awizowane 24 czerwca 2002 r. pismo sądowe zawierające odpis wyroku Sądu pierwszej instancji z uzasadnieniem. Zdaniem skarżącego, na podstawie znajdującego się w aktach sprawy dowodu nadania pisma sądowego, wobec nieczytelnego „stempla” (datownika) pocztowego, nie jest możliwe określenie daty odesłania przesyłki do Sądu Okręgowego, a tym samym ustalenie Sądu Apelacyjnego o skutecznym doręczeniu zastępczym awizowanej przesyłki nie jest zasadne, skoro nie można wykluczyć wcześniejszego, przed upływem terminu podjęcia, zwrotu przesyłki do jej nadawcy, czyli do Sądu Okręgowego.

Przedstawione zarzuty skarżącego są nieuzasadnione.

Sąd Apelacyjny miał podstawy faktyczne do przyjęcia, że przesyłka zawierająca pismo sądowe (odpis wyroku Sądu Okręgowego z uzasadnieniem), wysłana 21 czerwca 2002 r., została prawidłowo awizowana 24 czerwca 2002 r. (na odwrotnej stronie formularza potwierdzenia odbioru listonosz odnotował przyczynę niedoręczenia: „adresat nieobecny, mieszkanie zamknięte”, po czym poczynił adnotację o złożeniu pisma we właściwym oddawczym urzędzie pocztowym), a następnie zwrócona nadawcy - Sądowi Okręgowemu - 2 lipca 2002 r., po siedmiodniowym oczekiwaniu na odbiór przez adresata (ubezpieczonego). Nie ulega bowiem wątpliwości, że listo-

nosz dokonał na potwierdzeniu odbioru adnotacji o niedoręczeniu przesyłki oraz na adresowej stronie niedoręczonej przesyłki adnotacji "awizowano dnia 24 czerwca 2002 r.", co potwierdził podpisem. Poczтовая placówka oddawcza potwierdziła przyjęcie od listonosza awizowanej przesyłki poprzez umieszczenie na stronie adresowej odcisku datownika (z datą 24 czerwca 2002 r.) i podpisu przyjmującego pracownika. Następnie przesyłka ta była przechowywana w pocztowej placówce oddawczej przez siedem kolejnych dni, licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia zawiadomienia u adresata (ubezpieczonego Edwarda K.). Ponieważ przesyłka nie została podjęta, pocztowa placówka oddawcza opatrzyła ją na stronie adresowej adnotacją "zwrot po upływie terminu podjęcia" oraz na odwrotnej stronie potwierdzenia odbioru odciskiem datownika z wyraźną datą 2 lipca 2002 r. (w prawym górnym rogu obok powtórnej adnotacji „zwrot po upływie terminu podjęcia”), po czym odesłała niezwłocznie wraz z formularzem potwierdzenia odbioru organowi wysyłającemu (Sądowi Okręgowemu). W tych okolicznościach nie sposób podzielić twierdzeń skarżącego, że nie jest możliwe określenie daty odesłania pisma do Sądu wobec nieczytelnego „stempla” pocztowego. Datownik poczty jest bowiem wystarczająco czytelny. Od dnia awizowania (czyli od 24 czerwca 2002 r.) do dnia odesłania pisma organowi wysyłającemu (czyli do 2 lipca 2002 r.) minęło siedem pełnych dni, w czasie których wnioskodawca miał możliwość odbioru awizowanej przesyłki. Z ostatnim dniem siedmiodniowego terminu - czyli z dniem 1 lipca 2002 r. - nastąpiło skuteczne doręczenie pisma sądowego - w sposób przewidziany w art. 139 § 1 k.p.c. i w § 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym - i rozpoczął bieg czternastodniowy termin do wniesienia apelacji, co oznacza, że apelacja złożona przez ubezpieczonego w Biurze Podawczym Sądu Okręgowego dnia 1 sierpnia 2002 r. została wniesiona po terminie określonym w art. 369 § 1 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 393¹⁸ § 3 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 i art. 385 k.p.c.

=====